

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Tos/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120011050
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivo Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8120011050.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Iva Maruščáka a sudcov JUDr. Moniky Halkociovej a JUDr. Petra Tobiaša, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 29.10.2020, proti odsúdenému X. E., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmienecné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp.zn. 5PP/67/2020 zo dňa 28.8.2020, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku z a m i e t a sťažnosť odsúdeného X. E..

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 66 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona zamietol návrh odsúdeného o podmienecné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov, uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 0T/108/2015 zo dňa 3.9.2015, v rovnaký deň právoplatným, ktorým bol uznaný za vinného z prečinu nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a/, b/ Tr. zákona a ktorý mu bol nariadený ako nepodmienený dňa 13. 8. 2019 v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia uznesením Okresného súdu Zvolen zo dňa 16. 1. 2019, pretože sa neosvedčil v skúšobnej dobe.

Proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na podmienecné prepustenie podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, prostredníctvom svojho obhajcu podaním zo dňa 3. 9. 2020. Dôvody sťažnosti doplnil odsúdený písomným podaním zo dňa 5.10.2020. Poukázal na skutočnosť, že nebol v posledných 10 rokoch trestaný, až dostal podmienku, ktorú teraz vykonáva ako prvý trest. Naposledy vykonával trest v Kráľovej v strednom stupni stráženia, ktorá naňho tak výchovne zapôsobila, že žil riadny život a vzťahy s bratom aj s rodinou boli a sú dobré. Doma strávil 14 mesiacov bez problémov. Tento trest, ktorý „sedí“ naňho nijako nepôsobí, je to starý trest. V ústave mal cievnú „porážku“ a navyše má už iba jednu stranu pľúc. Pravda je, že je chorý a že naňho doma čakali, že príde. V doplnení dôvodov sťažnosti, doručených súdu dňa 21. októbra 2020, odsúdený uviedol skutočnosti ako relevantné dôvody jeho podmienecného prepustenia a to smrť brata Q. E., ktorý podľahol zákernej chorobe a je aj jediným poškodeným v predmetnej veci. Podľa odsúdeného táto smutná udalosť oslabuje, resp. úplne vylučuje akékoľvek ďalšie dôvodné obavy zo strany poškodeného, taktiež prípadné konfliktné situácie medzi ním a jeho bratom. Navyše má stále 86 ročnú mamku, o ktorú je potrebné sa starať a on cíti silnú potrebu sa starať v rámci možností. Úmrtný list brata doloží v prípade potreby.

Na základe podanej sťažnosti preskúmal krajský súd v zmysle ustanovenia § 192 ods. 1 Tr. poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie napadnutému výroku uznesenia predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Tak, ako to konštatuje prvostupňový súd v dôvodoch svojho rozhodnutia, je z obsahu spisu zrejmé, že odsúdený vykonáva trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov, uložený mu trestným rozkazom

Okresného súdu Zvolen sp. zn. OT/108/2015 zo dňa 3. 9. 2015, v rovnaký deň právoplatným, v spojení s uznesením Okresného súdu Zvolen zo dňa 16. 1. 2019. Odsúdený začal vykonávať uvedený trest dňa 25.9.2019 dobrovoľným nástupom zo slobody a podmiennečné prepustenie v danom prípade prichádzalo do úvahy dňom 23.6.2020. Predpokladaný koniec výkonu trestu je stanovený na 23.3.2021.

Pri rozhodovaní o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody prvostupňový súd postupoval správne, keď skúmal, či sú v danom prípade splnené podmienky, ktoré zákon v ustanovení § 66 ods. 1 Tr. zákona vyžaduje.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona, môže súd odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone jednej polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Základnou podmienkou, ktorú musí súd pri svojom rozhodovaní zisťovať, je to, či odsúdený vykonal zákonom stanovenú časť trestu. Keďže, ako už bolo uvedené, trest odňatia slobody bol odsúdenému uložený za prečin, jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody prichádza do úvahy v prípade, ak vykonal polovicu uloženého mu trestu. Odsúdený trest vykonáva od 25.9.2019 a polovicu z uloženého trestu odňatia slobody (výmery 18 mesiacov) vykonal k 23.6.2020. Táto formálna podmienka bola v čase rozhodovania súdu prvého stupňa o žiadosti o podmiennečné prepustenie splnená.

Vykonanie zákonom stanovenej časti trestu však nie je jedinou zákonnou podmienkou, splnenie ktorej sa pre možnosť podmiennečného prepustenia vyžaduje. Odsúdený nemá po vykonaní stanovenej časti trestu na podmiennečné prepustenie nárok. Preto, aby mohol (nie musel) byť z výkonu trestu odňatia slobody podmiennečne prepustený, musí byť súčasne zistené, že plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a tiež musí z uvedených skutočností plynúť, že sa od neho môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Odsúdený teda musí plnením svojich povinností a svojím správaním preukázať, že v jeho prípade je odpykanie aj kratšej, než pôvodne uloženej doby trestu postačujúce a účel trestu bol v jeho prípade dosiahnutý. Inštitút podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je uplatňovaný automaticky u všetkých odsúdených po uplynutí času v zmysle citovaného ustanovenia § 66 Trestného poriadku.

To, či sa odsúdený polepšil (čo je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti), je možné zisťovať prakticky len z jeho vonkajších prejavov a jeho správania, teda z toho, ako si vo výkone trestu plnil svoje povinnosti a aké bolo jeho celkové správanie, vrátane jeho postoja k trestnej činnosti, za ktorú mu bol uložený trest, ktorý vykonáva. To je zistiteľné okrem prejavov odsúdeného predovšetkým z hodnotenia ústavu na výkon trestu, v ktorom odsúdený trest vykonáva. Hodnotenie rizika sociálneho zlyhania je pritom založené na všestrannom zhodnotení osobnosti odsúdeného, i na charakteristických rysoch odsúdeného muža, resp. odsúdenej ženy z hľadiska prognózy penologickej recidívy a resocializačnej prognózy. Záruka zamestnateľnosti odsúdeného je rovnako dôležitým faktorom socializácie odsúdeného po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Prvostupňový súd v dôvodoch svojho rozhodnutia správne poukázal na relevantné skutočnosti, ktoré v tomto smere z hodnotenia odsúdeného plynú. Odsúdený nastúpil do výkonu trestu sám zo slobody dňa 25.9.2019 v ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica. Od 23.9.2019 vykonáva odsúdený trest odňatia slobody v ÚVV a ÚVTOS Prešov, v oddelení s miestom výkonu služby v Sabinove. Bola mu po absolvovaní adaptačnej fázy v nástupnom oddiele umiestňujúcou komisiou stanovená diferenciatná skupina „B“. Podľa hodnotenia riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Prešov odsúdeného v čase výkonu uloženého trestu odňatia slobody v tomto ústave, príkazy a nariadenia plní bez pripomienok, voči príslušníkom a zamestnancom sa správa slušne. Vo vzťahu k iným odsúdeným v jednom prípade je evidovaný jeden nedostatok, nezachovanie zásad slušného správania, riešený v kompetencii pedagóga. V osobných veciach udržiava primeraný poriadok, zásady osobnej hygieny dodržiava. Do prednáškovej činnosti, zameranej na vzdelávanie, resocializáciu v oblasti závislostí, medziludských vzťahov a rozvoj osobnostných kompetencií sa zapájal pravidelne. Odsúdený aktuálne nie je pracovne zaradený z dôvodu nedostatku vhodných pracovných príležitostí. Je zapojený do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti, čistiace a upratovacie práce bez podnetov. V rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa dobrovoľne zaujíma najmä o vedomostné kvízy, krížovky sudoku, osemsmierovky, v čase osobného voľna sa venuje sledovaniu

televízneho programu a rozhovorom so spolubývajúcimi. Nebol disciplinárne odmenený ani potrestaný. Extramurálne vzťahy udržiava formou pravidelného telefonovania a korešpondencie primárne s rodinou. Jeho resocializačná prognóza sa javí ako priaznivá a riziko sociálneho zlyhania do budúcnosti je nízke. Čiastočne tak podľa riaditeľa ústavu preukazuje splnenie podmienok na podmieničné prepustenie za odporúčania dohľadu.

Krajský súd na základe výsledkov lustrácie, zhodne so súdom prvého stupňa, konštatuje u odsúdeného podľa odpisu z registra trestov celkovo vykázaných 11 záznamov o odsúdeniach sťažovateľa od roku 1974. V posledných desiatich rokoch, v rozpore s tvrdením odsúdeného v sťažnosti, bol od roku 2011 odsúdený trestnými rozkazmi Okresného súdu Zvolen a to sp. zn. OT/58/11 zo dňa 21.8.2011 na trest povinnej práce, sp. zn. OT/108/15 zo dňa 3.9.2015 (konanie je predmetom návrhu na podmieničné prepustenie), ďalej sp. zn. OT/22/2016 zo dňa 10.3.2016 na nepodmieničný trest odňatia slobody v trvaní 9 mesiacov, z ktorého bol podmienične prepustený 4.11.2016 so skúšobnou dobou jeden rok, počas ktorej sa neosvedčil a bol mu nariadený výkon zvyšku trestu, ktorý vykonal 22.7.2018 a napokon trestným rozkazom sp. zn. OT/90/2017 zo dňa 20.6.2017 na nepodmieničný trest odňatia slobody, ktorý vykonal dňa 18.6.2018. Z odpisu registra trestov vyplýva, že štyrikrát sa na odsúdeného hľadí, akoby nebol odsúdený a pred súčasným výkonom trestu mal odsúdený trikrát uložený nepodmieničný trest odňatia slobody, ktorý vykonal a tiež dvakrát sa v prípade jeho podmieničného prepustenia neosvedčil a bol mu nariadený výkon zvyšku trestu.

Uvedené skutočnosti, napriek sťažnosti odsúdeného, svedčia o postoji odsúdeného k dodržiavaniu základných spoločenských a právnych noriem, rovnako tak aj k účelu trestu, ktorým sa má dosiahnuť náprava páchatelia, aby už do budúcnosti trestnú činnosť nepáchal a viedol riadny život, keď aj opakovane po vykonaní trestu odňatia slobody sa trestnej činnosti dopúšťal naďalej, čo súd pri hodnotení ďalšej prognózy správania sa odsúdeného, či sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, musel vyhodnotiť negatívne.

Do úvahy je potrebné vziať aj už v minulosti realizované podmieničné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, pričom už keď bol v minulosti podmienične prepúšťaný, očakávalo sa, že v budúcnosti povedie riadny život, čo sa nestalo. Samotná skutočnosť, že poškodený - jeho brat zomrel, na čo poukazuje v súvislosti s vylúčením konfliktných situácií, nie je dostatočnou zárukou na uskutočnenie nápravy odsúdeného bez ďalšej už prebiehajúcej zmeny správania sa nad rámec doterajších návykov, aktivít a obvyklého prežívania zmien a udalostí v živote.

K pozitívnemu hodnoteniu odsúdeného v doterajšom výkone trestu odňatia slobody, vzhľadom na vyššie uvedené, je potom možné konštatovať, že správanie sa odsúdeného počas doterajšieho výkonu trestu, sa javí skôr ako štandardné prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu, než ako prejav výrazného polepšenia sa odsúdeného. O tom svedčí napokon aj záver plynúci zo spomínaného hodnotenia riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Prešov, ktorý konštatuje čiastočné splnenie podmienok na podmieničné prepustenie odsúdeného a podmieničné prepustenie odporúča so súčasným dohľadom.

Z dôvodu predchádzajúcej vysokej recidívy odsúdeného, i napriek priaznivej resocializačnej prognóze a nízkemu riziku sociálneho zlyhania, pre nedostatok kladných poznatkov, keď u odsúdeného nie je evidovaná počas výkonu trestu ani disciplinárna odmena, ani podľa senátu krajského súdu nie je možné uzavrieť, že by boli splnené všetky zákonom vyžadované podmienky pre to, aby mohol byť odsúdený z výkonu trestu odňatia slobody podmienične prepustený. Z trestnej minulosti odsúdeného vyplýva, že doposiaľ vykonané tresty odňatia slobody, ani podmieničné prepustenie, na neho nepôsobili dostatočne výchovne v tom smere, aby sa po prepustení vyhýbal páchaniu ďalšej trestnej činnosti. Žiadna taká zásadná zmena v správaní sa odsúdeného, ani v jeho postojoch v priebehu doterajšieho výkonu trestu, ktorá by dovoľovala urobiť záver, že by sa od neho v tomto štádiu dalo očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, zaznamenaná nebola.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa teda považuje krajský súd za správne a sťažnosť odsúdeného v tomto prípade za nedôvodnú, preto ju ako takú podľa ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.